

Nationella stödprogrammet

Plattformen mot människohandel driver Nationella stödprogrammet för att ge hjälp till utsatta för människohandel oavsett om polisanmälan gjorts. Det handlar i första hand om akuta insatser och stödinsatser under viss tid. Tanken är att sänka tröskeln för att få stöd efter identifikation, och om möjligt sedan göra en polisanmälan och slussa in den hjälpsökande till samhällets insatser. Det är boenden och medlemsorganisationerna som tillhandahåller hjälpen.

Plattformen mot människohandel administrerar hjälpen och kan finansiera när samhället eller andra aktörer inte gör det. Det finns ett antal skyddade boenden som kan ge omfattande stöd.

Genom Nationella stödprogrammet kan vi möjliggöra för utsatta att få plats på ett skyddat boende, i första hand en månad, och om det behövs upp till tre månader till och ytterligare tre månader om behov kvarstår och medel finns. Vi har ett antal platser för kvinnor samt kvinnor med barn, och vi har några platser för män. Vi kan ofta även ta emot par och familjer. I Stödprogrammet ingår flera olika boenden som alla certifieras genom att möta minimikrav som ställts upp för att kvalitetssäkra stödinsatserna. Det är bara de certifierade boendena som kan göra en ansökan om informell identifiering av en misstänkt utsatt person via Stödprogrammet, samt därefter ansöka om finansiering för att ge stöd.

Boendena har olika upplägg men samarbetar med varandra och Plattformens övriga

medlemmar för att täcka upp uppkomna behov.

Vi kan också inom ramen för Stödprogrammet stå för juridisk rådgivning, terapi, tolkhjälp och andra insatser. Det långsiktiga stödet planeras av boendena tillsammans med de hjälpsökande, allt beroende på individens situation och behov. Vi kan efter förmåga bistå med skydd och stöd till familjemedlemmar i hemlandet, samt att vi vid hastiga avvisningar och återvändandefrågor försöker säkerställa hemkomsten.

När samhället står för kostnaderna för stödinsatserna på våra boenden krävs att den hjälpsökande tar myndighetskontakt först. Nationella stödprogrammet innebär att alla kan få omfattande hjälp utan att kontakta myndigheterna om de av olika orsaker inte vill. Ofta krävs tid för att bygga tillit och våga göra en eventuell polisanmälan. Alla ärenden leder inte heller till polisutredning och därmed stöd från samhället. En del är utsatta i andra länder och ibland har gärningsmännen lämnat landet. Behoven av stöd finns likafullt där. Då kan civilsamhället ge det via Nationella stödprogrammet.

Vi utgår från de mänskliga rättigheterna och sätter alltid den utsattas bästa i fokus. Individens och dess familjs säkerhet och behov är vår utgångspunkt. Målet är att den som varit utsatt ska få sin värdighet och frihet återvunnen och den/de som tagit den ifrån henne ska ställas till svars.

Alla människor har rätt till ett liv i värdighet, fritt från tvång och kontroll.

Berättelser från boenden

De boenden som ingår i Nationella stödprogrammet samordnar, driver och ger den direkta hjälpen. Via Stödprogrammet kan boendena erbjuda hjälp som de utsatta har behov av men som de inte kan få finansierat av samhället. Här några av alla berättelser.

N fick långsiktig hjälp

N från ett afrikanskt land upptäcktes av en volontär på frivilligorganisationen Talita. N levde i fattigdom i en by i Afrika. Hon drömde om Europa, men utsattes för voodoo och ställdes i skuld och hamnade i människohandel. Hon utsattes för sexuell exploatering först i annat EU-land och senare i Sverige. Hon tvingades till prostitution på hotell, men även på öppna gatan. Hon vistades utan papper i Sverige och var rädd för myndighetskontakt. Nationella stödprogrammet finansierade en månads hjälpinsats hos Talita. Där fick hon skyddat boende, samtalsstöd, socialt sammanhang, hjälp med juridisk rådgivning, hjälp att polisanmäla samt att söka uppehållstillstånd (PUT). N får nu fortsatt stöd av Talita.

A med barn får hjälp

A är en ung kvinna från en sydeuropeiskt land. Hon var gravid och hade en treårig son med sig när en volontär från Frälsningsarmén fick kontakt med henne. A vistades då i Sverige utan pengar och papper. Hon hade i hemlan-

det förskjutits av sin familj efter en våldtäkt och kom att exploateras i prostitution. Hon tvingades av en organiserad liga att även efter sonens födelse fortsätta ta emot kunder. A flydde slutligen till Sverige för att ge sina barn ett bättre liv. Här fick hon inte asyl men fann så småningom hjälp ändå. Hon och sonen fick via Stödprogrammet tillgång till skyddat boende hos Frälsningsarmén, först en månad och sedan förlängt i tre månader. A och sonen får där samtalsstöd, ekonomiskt stöd, tolkhjälp och socialt sammanhang. Pojken får viss traumabehandling. A fick senare även extra hjälp i samband med förlossningen. Stödprogrammet finansierar advokathjälp för att driva asylfrågan. Någon rättsprocess i Sverige inleds inte då hon utsattes i annat land.

Asylfrågan i fokus för E

E är en kvinna från västafrika som utsatts för sexuell exploatering i hemlandet och sedan i första EU-land. Hon har en flicka i förskoleåldern med sig. De har båda utsatts för övergrepp och våld. E och dottern har fått först en månad på boendet finansierat av Stödprogrammet, sedan ytterligare 90 dagar. Det skyddade boendet Noomi/Hela människan har gett omfattande stöd, vård och traumabehandling och även hjälp med asylfrågan. E och dottern hänvisades i enlighet med Dublinförordningen till första EU-land. Stödprogrammet gav bistånd till ett visst antal timmars advokathjälp och skrev ett yttrande när fallet hamnade i Europadomstol. Tidsgränsen för Dublin passerade och asyl söktes på nytt. E och hennes dotter flyttade sedan till Frälsningsarméns boende, där man fortsätter att med egna medel ge dem stöd och skydd.

Vi erbjuder hjälp hela vägen

Plattformen mot människohandel kan genom våra medlemsorganisationer erbjuda:

- akut hjälp såsom mat, kläder och läkarvård
- information om valmöjligheter

- stödinsatser såsom skyddat boende
- samtalshjälp och terapeutisk hjälp
- juridisk rådgivning
- stöd i att hantera vardagen och att ta olika kontakter i Sverige och hemland

- tolkhjälp
- långsiktigt stöd för säkert återvändande eller integrationsinsatser såsom hjälp att hitta arbete, utbildning, bostad, praktik, fritidssysselsättning, skuldsanering och familjeåterförening.

Följanden boenden ingår 2017 i Nationella stödprogrammet:

Stockholms län: Frälsningsarmén Mälardalen, Frälsningsarmén Skogsbo, Talita, Unga Kvinnors Värn, Roks kvinnojourer och Qjouren (Unizon).

Göteborg: Frälsningsarmén Gbg; Ruth (Räddningsmissionen Gbg) och Talita Gbg.

Malmö: Noomi (Hela Människan).

Nationella stödprogrammet finansieras av Nationella sekretariatet mot prostitution och människohandel.

Vad är människohandel?

Människohandel är ett brott. Det är förbjudet att sälja, köpa eller medverka till handel av människor. Det sker ändå. En anledning är att det finns så många fattiga människor med få alternativ och liten tillgång till rättigheter och trygghet.

En annan att det finns vinster att hämta till liten risk för människohandlarna. Att det finns en efterfrågan på sexuella tjänster och billiga varor påverkar givetvis. Handeln går från fattiga regioner till rikare och den är global. Det komplexa brottet människohandel innefattar en kedja av händelser, från rekrytering till exploatering av en människas kropp eller tjänster.

Människohandel omfattar flera olika former av utnyttjande för olika ändamål; sexuella ändamål, tvångsarbete, kriminella handlingar, tiggeri eller organ-donation. Exploatering inom ramen för tvångsåktenskap, bedrägeriutnyttjanden, surrogatmödraskap med mera förekommer också.

Exploateringen innebär att den utsatta på något sätt är under förövarens kontroll och inte kan påverka eller förändra sin utsatta situation, eller skydda sig eller göra egna val. Problematiken har i högsta grad med mänskliga rättigheter att göra. Ytterst handlar det om en attack på människovärdet och individens värdighet.

Visste du att ...

- Människohandel är förbjudet i alla EU-länder. Det är även straffbart att medverka till att en människa utsätts för människohandel.
- Enligt Europarådets konvention är alla stater ansvariga för att identifierade offer för människohandel får stöd och skydd. Detta oavsett var de utsatts och om de medverkar i en rättsprocess.
- Det finns en koppling mellan rasism, diskriminering, migration och människohandel. Minoriteter, flyktingar och papperslösa är till exempel särskilt utsatta för människohandel.
- Människohandel är i sig inget skäl för asyl i Sverige. Många som blivit utsatta för människohandel i andra länder skickas till första EU-land eller avvisas.
- Människohandel drabbar hela familjen. Offrens barn delar utsattheten och behöver också få skydd och stöd.
- Hälften av alla de utsatta som idag får stöd och skydd tar aldrig kontakt med polis eller annan myndighet. De får all hjälp och stöd via civilsamhällets försorg och omkostnad.

”Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter.

Artikel 1 FN-deklarationen

Kontakta oss

Kontakta *Plattformen mot människohandel* eller våra medlemmar via vår hemsida www.manniskohandel.se eller skicka ett mejl till info@manniskohandel.se.

Vi kan erbjuda hjälp via *Nationella stödprogrammet*, våra medlemmar samt nätverks-kontakter i och utanför Sverige. Kontakta oss gärna för att få hjälp att möta behoven hos utsatta och deras eventuella barn.

Nationella sekretariatet mot prostitution och människohandel kan bistå med rådgivning till yrkesverksamma. Ring **Hotline 020-39 00 00**.

TILLSAMMANS MOT MÄNNISKOHANDEL

Plattformen mot människohandel är en ideell sammanslutning av organisationer och experter som samarbetar mot alla former av människohandel och exploatering. Tillsammans kan vi ge omfattande hjälp till utsatta individer. Vi utgår från de mänskliga rättigheterna.

Samarbete

Plattformen mot människohandel är religiöst och politiskt obunden och baserar sitt arbete på de mänskliga rättigheterna. Medlemmarna samarbetar för att ge hjälp till offer för människohandel och stärka deras tillgång till sina rättigheter.

I styrelsen sitter representanter från Asylbyrån, Ecpat, Frälsningsarmén, Insamlingsstiftelsen mot Trafficking (IMT), Realstars, Riksorganisation tjej- och kvinnorjourer i Sverige (Roks) och Räddningsmissionen Gbg, samt en oberoende ordförande. Ett antal organisationer och aktörer är medlemmar i *Plattformen mot människohandel*. Plattformen är en gemensam röst för civilsamhällets erfarenheter av kontakter med utsatta för människohandel. Vi samarbetar med myndigheter och samhällsaktörer på lokal, regional och nationell nivå. På internationell nivå är vi en del av EU Civil Society Platform – ett europeiskt nätverk för samarbete och erfarenhetsutbyte. Det krävs samverkan för att motverka det komplexa fenomenet människohandel.

Tillsammans kan vi hjälpa utsatta till en nystart i livet. *Plattformen mot människohandel* samordnar insatser till utsatta för människohandel och exploatering av alla former. Vi kan ge hjälp hela vägen; från identifikation till skydd och stöd och slutligen hjälp att, om möjligt, bygga upp en ny tillvaro i trygghet och frihet.

Stärkta rättigheter

Plattformen mot människohandel har som mål att implementera de internationella dokument som Sverige ratificerat för att stärka stödet och skyddet till offer för människohandel samt deras familjer. Vi hänvisar här framför allt till Europarådets konvention om bekämpande av människohandel (2005) och Europaparlamentets direktiv 2011/36/EU. Sammanfattningsvis ger dessa dokument liksom andra dokument från EU-kommissionen alla potentiella offer rätt till:

- lämplig och säker bostad
- materiellt understöd
- nödvändig sjukvård
- psykologiskt stöd
- juridisk rådgivning och information
- översättning och tolkning.

Alla som är utsatta för människohandel och exploatering har dessa rättigheter. Under vilka omständigheter en person hamnat i människohandeln saknar betydelse. Rätten till hjälp gäller oavsett om individen till exempel tvingats begå brott eller vistas utan tillstånd i landet, eller utsatts i annat land och nu söker skydd i Sverige. Det ska inte heller krävas en polisanmälan för att erhålla skydd och hjälp. *Plattformen mot människohandel* bevakar implementeringen av utsattas rättigheter. Vi sammanställer rapporter och samlar in statistik över civilsamhällets kontakter med utsatta. Plattformen är även remissinstans.